

आभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ३६ / अंक : ८५ / २०७६ असार १३ गते शुक्रबार / 28 June., 2019 / मूल्य रु. १०/-

कार्यदिशाकै कारण पार्टी विभाजन हुन सक्ने

काठमाडौं। नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीमित्र अहिले कार्यदिशालाई लिएर विवाद चर्किएको छ। एकथरी नेताहरूका अनुसार पार्टीको कार्यदिशा भनेको समाजवाद उन्मुख जनताको जनवाद, अर्काथरी नेताका अनुसार पार्टीको कार्यदिशा भनेको जनताको बहुदलीय जनवाद अहिले त्यो विवाद तै पार्टीका लागि घाँडी सावित भएको छ। अहिले नेकपाका नेताहरू कार्यदिशामै मतभेद पोख्न थालेका छन्। पार्टी एकता भएको एकवर्षसम्म पार्टीको दस्तावेज देखि कार्यदिशासम्म चुपचाप बसेर संगठनात्मक एकतामा रुमलिएका नेताहरू अहिले एकअकार्प्रति शसकित भएका छन्।

पछिलो समयमा एउटा जहाजका दुई पाइलट >>> बाँकी ८ पेजमा

वीपी कसको, राप्रपा कि कांग्रेसको ?

काठमाडौं। राप्रपाले वीपीको विचारलाई आत्मसात गरेर अधि बढ्ने निर्णय गरेपछि नेपाली कांग्रेसको टाउको दुखेको छ। जुन कांग्रेसले वीपीको सिद्धान्त छाडेर कम्युनिष्टको पुच्छर बन्नो र राजतत्र नै समाप्त पारिदियो, त्यही कांग्रेसलाई यतिवेला वीपी हाम्रो भन्ने जोश चलेको देखिए।

यसबरेमा युवा नेता गगन थापाले प्रश्न गरेका छन्- वीपीको विचार कांग्रेसको आत्मा हो। आज पनि >>> बाँकी ८ पेजमा

सरकार सर्वसत्तावादतर्फ उम्मुख : राप्रपा

काठमाडौं। राप्रिय जनता पार्टीका अध्यक्ष कमल थापाको अध्यक्षतामा काठमाडौमा असार ७ र ८ गते बसेको केन्द्रीय समितिको बैठकले केपी आली नेतृत्वको सरकार सर्वसत्तावादतर्फ उन्मुख हुँदै गएको आरोप लगाएको छ। केन्द्रीय समितिको बैठकले सरकारले सम्बोधनिक निकाय, राष्ट्रिय स्तरका आयोग, प्रशासन, शैक्षिक संस्था, कुट्टीनीतिक नियोग र सुरक्षा संयन्त्रमा समेत नेकपाप्रति आस्था राख्ने व्यक्तिहरूलाई मात्र नियुक्तिगरेको अरोप समेत लगाएको छ। राप्रपाले शक्ति पृथकीकरणको सिद्धान्त र मान्यतालाई आधार पुने गरी न्यायपालिकालाई समेत पार्टीकरण गर्ने प्रयास सरकारले गरिरहेको जनाएको छ। भ्रष्टाचारका माध्यमबाट अकुत सम्पत्ति जोड्ने क्रम जारी रहेको ठहर गर्दै

उसले अनुसन्धान गरी कारबाही गर्ने निकायहरूलाई प्रधानमन्त्री कार्यालय अन्तर्गत राख्ने निर्णय गरेर भ्रष्टाचारलाई नै प्रोत्साहन दिएको आरोप लगाएका छन्।

केन्द्रीय समितिको बैठकपछि

दोहोरो नागरिकता किन छानबिन हुन ?

काठमाडौं। नेपालको नागरिक हुने, नेपालको पेन्सन र अन्य सुविधा लिने अनि अर्को मुलुकको नागरिकता लिएर उताको पेन्सन, विमा र अन्य सुविधा पनि हसुर्ने ठूलाबडा कर्मचारी, सुरक्षाकर्मी, न्यायकर्मी, व्यापारीहरू जो जो छन् तिनको छानबिन हुनुपर्छ कि पर्दैन ?

एकपटक लालबाटु पिण्डितले प्रिनकार्ड लिने कि नेपालको जागीर खाएर पेन्सन लिने ? भने अभियान चलाए। लालबाटु आफै भ्रष्टाचारको पोखरीमा झुलुकी मारेर अकुत सम्पत्तिको मालिक भएपछि अहिले उनले यो मुद्दा उठाउन नै छाडिए। प्रिनकार्ड तुहिएको धैरे भइसक्यो।

दोहोरो नागरिकता किन छानबिन भइरहेको छैन ? दोहोरो नागरिकतामाथिको छानबिन पनि ग्रीनकार्ड जस्तै तुहिने त होइन, आशका छ ?

कालाव्यापारीको दबाबमा नुनको आयात खुल्ला

काठमाडौं। २०२० साल ३ पी अर्थात पलिक प्राइमिट पाटनरसिप अन्तर्गत गठन भएको साल्टटेडिङ्क पर्सिशनले भारतबाट नुन ल्याएर नेपालभर विक्रि वितरण गर्दै आएकोमा २०७६ जेष्ठ २६ गते मन्त्रिपरिषदको बैठकले कर्पोरेशनबाहेक अच्यले समेत नुनको विक्रि वितरण गर्न सक्ने सूचना असार २ गतेको राजपत्रमा प्रकाशित गरेको छ।

राजपत्रमा उल्लेख भएअनुसार विधिवत रूपाना दर्ता भएका सघ संस्थाहरूले अब नुन ल्याएर विक्रि वितरण गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको हुनाले त्यस्ता संस्थाहरूले सुगममा मात्र नुनको विक्रि वितरण गर्ने भएकाले दुर्गमका जनताले सर्वसुलभ रूपमा नुन खान नपाउने भएका छन्। साल्ट बाहेक अन्यले पनि नुनको व्यापार गर्न पाउने

दुर्गम क्षेत्रमा समेत नुन पुऱ्याउने बायाता रहेको थिए तर अब त्यो बायाता साल्टलाई रहेन। सरकारको अन्यले पनि नुनको व्यापार गर्न पाउने

>>> बाँकी ८ पेजमा

संसदमा सत्ता र प्रतिपक्षको जुहारी

काठमाडौं। संसदमा नेपाली कांग्रेसले पहिले समय लिएकाले पहिले बोल्न पाउनुपर्छ भनेपछि सत्तापक्ष र प्रतिपक्षीवीच वाक्युद्ध जारी छ। सत्तापक्ष भन्न- प्रधानमन्त्रीलाई बोल्न नदिएर कांग्रेस चुक्यो। कांग्रेस भन्न- सभामुख नेकपाकरण भए।

त्यसपछि प्रधानमन्त्रीले पत्रकार सम्मेलन गरेर आफाना कुरा राख्ने। प्रतिपक्षीलाई हरियो धर्मसक्षमो हरियो सर्प भन्ने लाञ्छन लगाए। यसअधि पनि निष्ठारो र अरिगाल जस्ता शब्द प्रयोग गरेर चर्चामा आएका प्रधानमन्त्रीले यसपत्रले प्रतिपक्षी र अन्य विरोधीलाई हरियो सर्पनै देखे।

यसको अर्थ सत्तापक्ष गोमन सर्प भएको अर्थ निकालन सकिन्छ। यो सर्प र गोमन सर्पको गालीमालीजाले न विद्धी जिम्मेवार दुनसक्यो, न सत्तापक्ष जनताप्रति जवाफदेही।

सर्प र गोमनको खेलमा सर्वसाधारणले यसको मूल्य चुकाउँदै जानु परेको छ।

पौडेल काण्डको नेकपाकै विरोध

पौडेल मारिएको बताउँदै आएको छ। संसदीय समितिका सदस्यहरूले भने प्रहरीले प्रतिपक्षी र अन्य विरोधीलाई पर्याप्त विरोध दिएको छ। प्रतिपक्षी र अन्य विरोधीलाई पर्याप्त विरोध दिएको छ।

प्रधानमन्त्रीबाटै शक्तिको दुरुपयोग

काठमाडौं। नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवा प्रधानमन्त्री रहेका बेला तत्कालिन नेकपाका अध्यक्ष रहेका थिए केपी ओली तिने ओलीले नेपाली तत्कालिन नेपाली कांग्रेसका सभापति प्रधानमन्त्री रहेको बेला सरकारी निवास बालुवाटारलाई कांग्रेसको पार्टी अफिस बनाएको आरोप लगाउँदै कडा विरोध जनाएको थिए। समय र परिस्थिति फेरिएको छ। अहिले नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको सरकारको नेतृत्वको हातमा रहेको छ। प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवासलाई पालिल्लो समयमा नेकपाको केन्द्रीय कार्यालय जस्तो बनाइएको छ। प्रायः प्रत्येक दिन नेकपाको बैठक प्रधानमन्त्री निवासमै बर्ने गरेको छ।

बालुवाटारमा रहेको प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवासमा बाहेक अन्य काममा प्रयोग गरिनु शक्तिको >>> बाँकी ८ पेजमा

तालीलाई www.abhiyanonline.com.np गा पनि पढ्न शकिन्छ।

हत्या गरेर सरकार संविधान विपरित अधि बढेको आरोप समेत लगाएका छन्।

मुठभेडमा मृत्यु भएको प्रहरीको रिपोर्ट भन्दै नेकपाकै सांसद एवं पूर्व गृहमन्त्री समेत रहेको जनादर्दन शर्माले त्यहाँका जनताको रिपोर्ट छ जनताको रिपोर्टले भुम्भेडमा मृत्यु भएको भन्दै गोली लागेका पौडेलको सात आठ ठाउँमा हात भाँच्येको दाढी गर्दै भने सामाजिक सञ्जालमा आएका फोटो जनताले खिचेको हैन होला प्रहरीले तै दिएको हो भन्दै फोटो देवा पहिला हाताखुटा भाँच्येको गोली हानिएको अवधारा रहेको बताएका थिए। यस्तो घटनाले जनतामा असन्तुष्टि जनाउँछ भन्दै

>>> बाँकी ८ पेजमा

Mandate of Financial Action Task Force (FATF) and India's Punjab National Bank Scam

Kiran

Last year, the BJP-led Indian government of Prime Minister Narendra Modi announced economic reforms, claiming that the country's economy was in a strong position. Encouraging public investments in infrastructure, strengthening the banking systems and catalyzing private investments were key highlights of the policy. The government said that General Sales Tax (GST) had been the biggest reform along with steps like demonetisation and fight against black money.

In this regard, under the caption "Modi's reforms have robbed India of its economic prowess," Rahul Gandhi wrote in the Financial Times on November 8, 2018, "One year ago, Prime Minister Narendra Modi bypassed the Reserve Bank of India, locked his cabinet in a room and gave the country just four hours notice before announcing his arbitrary and unilateral demonetisation scheme. Overnight 86 per cent of the value of India's currency was withdrawn from circulation. The prime minister claimed his decision was aimed at wiping out corruption. Twelve months on the only thing he has wiped out is confidence in our once booming economy. Demonetisation has wiped out 2 per cent of India's gross domestic product, destroyed the informal labour sector and has wiped out many small and medium businesses. It has ruined the lives of millions of hard-working Indians. The Centre for Monitoring Indian Economy has calculated that over 1.5m people lost their jobs in the first four months of 2017 due to demonetisation."

On the other side, India's Punjab National Bank Scam exposed the myth of Modi's reforms. In this respect, India's second-largest state-run bank

said on February 14, this year that it had detected fraud of almost \$1.8 billion at one of its branches, sending its shares plunging more than seven per cent.

The Punjab National Bank (PNB), one of several state-owned lenders—the government was trying to clean up, said transactions worth \$1.77 billion had been made for the benefit of a few select account holders with their apparent connivance. It stated that they had occurred at a single branch in India's financial capital Mumbai.

The bank pointed out, "Based on these transactions other banks appear to have advanced money to these customers abroad...the fraud had been reported to enforcement agencies for further investigation."

German renowned TV channel Bloomberg reported that the value of the illegal transactions amounted to eight times the bank's net income last year. Undoubtedly, Punjab National Bank scam has been described by the foreign media, indicating, India as a heaven for robbers and looters of National exchequer and piling the same as black money abroad, raising the question, does FATF need more evidences to put India in watch list

However, "1.8 Billion US Dollars Punjab National Bank fraud case" is being touted as the biggest-ever fraud in the banking sector in India. Punjab National Bank is second largest among India's public sector banks. As regards the culprits, Nirav Modi Company owned by Nirav Modi and Gitanjali group of companies owned by Mehul Choksi—maternal uncle of Nirav Modi have been identified for fraudulently robbing the bank. Reportedly, a Deputy Manager of PNB namely Gokulnath Shetty, posted at PNB's foreign exchange

department in Mumbai since March 31, 2010, is also identified as conduit/facilitator. Mr. Shetty and another PNB official Manoj Kharat fraudulently issued Letter of Undertakings (LoUs) to these firms without following prescribed procedure or making entries in the banking system, avoiding detection of transactions. While PNB did not name the other lenders, Union Bank of India, Allahabad Bank and Axis Bank, who are said to have offered credit based on LoUs issued by PNB. Reportedly, the PNB fraud case has intensified allegation and counter allegations—a cold war between the BJP and the Congress for supporting the fraudulent companies. Interestingly, Mr. Nirav Modi was present and was part of Indian contingent at annual gathering of World Economic Forum 2018 in Davos, Switzerland.

Indian media also disclosed that "Prime Minister Office" was aware of the financial graft of Nirav Modi. Some quarters in Indian media raised questions that the family of Nirav Modi left India in the first week of January, this year, whereas, Central Bureau of Investigation (CBI) registered FIR and issued look out notice on January 31, 2018, which indicates some close links between Prime Minister Modi and Nirav Modi.

In this connection, Reuters reported, "A \$2 billion fraud at India's second-biggest state-run lender Punjab National Bank has shaken the nation's financial sector, triggering a massive probe and regulatory changes...CBI arrests former PNB auditor M.K. Sharma, who was responsible for auditing systems and practices of the bank's Brady House branch... gold and diamond bribes given to one PNB staffer named in fraud."

Nevertheless, PNB fraud is not a new thing in India, as there are many businessmen absconding abroad after siphoning huge loans from Indian banks in public and private sectors. In this context, in a written reply to a question, Indian state minister for external affairs MJ Akbar confirmed in the Lok Sabha that many businessmen had absconded after being named in scams and had settled in various countries—Vijay Mallya (Sanofi India), Jatin Mehta (Winsome GP), Lalit Modi (Godfrey Phillips India), Nirav Modi, Mehul Choksi, Ritesh Jain, Sanjay Bhandari (Arms Dealer), Nitin Jayantilal Sandesara, Chetan Jayantilal Sandesara, Dharminder Singh Anand, Ashish Jobanputra, Ms. Priti Jobanputra topped the list of Enforced Department. In a recent report of the Indian CBI, Indians had stashed more than 500 billion US Dollars foreign banks in terms of black money.

And, Panama Papers leaks (2016) had mentioned more than 500 Indians found involved in money laundering through offshore companies. It is notable that in the banking terms, loan frauds having no prospects of recovery, as the same are termed as Non-Performing Assets (NPAs). According to the Reserve Bank of India (RBI),

the gross non-performing assets in Indian banks, specifically in public sector banks, are valued at around Rs 400,000 crores (US\$61.5 billion), which represents 90% of the total NPA in India, with private sector banks accounting for the remainder.

It is mentionable that India ranks fifth in a list of countries with the worst non-performing asset ratios. Portugal, Italy, Ireland and Greece—four of the PIIGS nations that suffered the

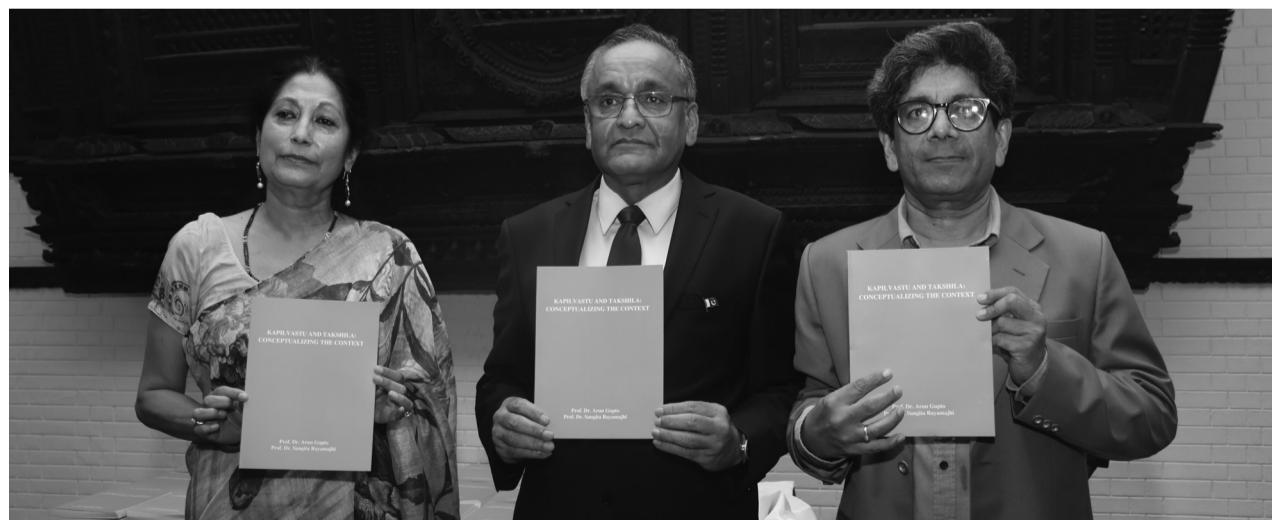
most in the Eurozone sovereign debt crisis—are the only countries with higher stressed loans than India. Spain, the fifth of the PIIGS nations, has a non-performing asset ratio of 5.28%, significantly lower than India's 9.85%. According to the Reserve Bank of India (RBI), just 12 companies are estimated to account for 25% of the gross NPAs, and were identified for immediate bankruptcy proceedings, while there are 488 others which have been given six months time to restructure their debt or be dragged to National Company Law Tribunal (NCLT). Companies identified by RBI for immediate bankruptcy proceedings are Bhushan Steel Ltd., Lanco Infratech Ltd., Essar Steel Ltd., Bhushan Power & Steel Ltd., Alok Industries etc. Notably, a majority of these companies have political affiliations with major political parties, including the ruling party BJP and generally run their election campaigns.

It is noteworthy that Financial Action Task Force (FATF) had removed India from regular follow-up process in 2013 due to improved record of complying with organization's recommendations.

But, based on above facts and ground realities, the case of New Delhi seems quite different. The ease with which corporate firms have been misusing the credit facilities of banks suggests that the alliances between the two are much deeper and shadowy transactions of huge quantity of money, being piled up abroad as black money are providing enough evidence for FATF to take India by horns.

We can conclude that India's Punjab National Bank scam has exposed the myth of Modi's reforms, especially in elimination of corruption.

Seminar "Lumbini and Takshila: Conceptualizing the Concept"

The Embassy of Pakistan, Kathmandu in collaboration with the Center for Advanced Studies in South Asia (CASSA) organized a seminar on the topic "Lumbini and Takshila: Conceptualizing the Concept" on 24 June 2019 at Hotel Yak & Yeti. During the Seminar, participants discussed deep historical linkages between the

archeological sites in Lumbini (Nepal) and Taxila (Pakistan).

A recently undertaken research work by Professor Dr Sangita Rayamajhi and Professor Dr. Arun Gupta was launched. Besides the author, the Seminar was addressed by Professor Haridaya Ratna Bajracharya, Vice Chancellor Lumbini Buddhist University.

Addressing the event, Pakistan Ambassador Dr Mazhar Javed highlighted the civilization linkages between the two sides of archeological importance. He underlined the importance of the location of Taxila which allowed it to absorb external influences that its arts led to the evolution of Gandhara Art.

Every game. Everything about the game.

सबै एक

www.sabaikhel.com

[/sabaikhel](https://www.facebook.com/sabaikhel)

info@sabaikhel.com

[@sabaikhel](https://twitter.com/sabaikhel)

For Advertisement: sabaikhel@gmail.com

लोकतन्त्र लड्यो, उठाउने शक्ति चाहियो

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

देशलाई संकट परेको देखेपछि आखेट वा भद्रो हेरेर अधि बढ्नेले भद्रगोल रोक्न सक्दैन। बाढी आएपछि साइत जुराउने होइन, जहानबच्चा, श्रीसम्पति कसरी बचाउने भनेर तत्कालै सोच्नुपर्छ। साइत हेराउँदै अवेर भएपछि बाढीले सबै लगिसकेको हुन्छ, त्यतिबेला पश्चातपमात्र गर्न सकिन्छ।

देशमा अराजनीतिक बाढी आएको बेला हो यो। अराजनीति भनेको अस्थिरता, अराजकता, आतंक र बर्बादी हो। यो बर्बादीबाट देशलाई बचाउन सक्ने शक्ति कोही छ भने उसले आफू अधि सर्नुपर्छ, नसके सन्मेको हातमा साथ दिनुपर्छ। देश रहे भोलि जति भग्ना गरे पनि हुन्छ। देश नै रहेन भने को भग्ना, केको विवदा?

जनआन्दोलनले ल्याएको बसन्त पर्वलाई नेतृत्वले थेग्न थाम्न सकेनन्। बसन्त भुलुक्क आएजस्तो गरेर गयो। सपना बाँकी छ, सपना देखाएर देश र जनता लुट्ने लोकतन्त्र चिलिरहेको छ। लुट्नेलाई लुट्न दिने कि रोक्ने? दुर्योधन र दुशासनका अनेक अनुहारहरू देखिन्नन्। देशले धर्मराज खोजेको थिए, जनताले विधिको शासन खोजेका थिए, अधर्म र हुकुमी शासन चल्न थालेपछि सार्वभौम शक्तिलाई चासे हुनैपर्छ। यो सेलाएको शक्तिलाई तताउने पर्छ र सार्वभौमिकता र स्वाधीनताको रक्षाका लागि उठनसक्नेहरू उठैपर्छ। उठाउनु

काठमाडौं महानगरको बजेट १५ अर्ब ५० करोड

काठमाडौं महानगरपालिकाले आगामी आर्थिक वर्ष ०७६/७७ का लागि १५ अर्ब ५० करोड ७० लाख १२ हजार रुपैयाँको बजेट सार्वजनिक गरेको छ।

महानगरपालिकाले पूर्वाधार सुधार तथा विकासमा ५१४७ प्रतिशत (७ अर्ब ४३ करोड १७ लाख रुपैयाँ) विनियोजन गरेको छ। यसबाहेक तुङ्जीगत सम्पति खर्चमा १ अर्ब ५५ करोड ३५ लाख, तलब पारिश्रमिक, सुविधा खर्चका लागि १ अर्ब ४१ करोड ५ लाख, कार्यालय सञ्चालन खर्च ५९ करोड ४३ लाख, ५० हजार, जग्गा एकीकरण आयोजनाका लागि १ अर्ब १२ करोड ८२ लाख विनियोजन गरिएको छ।

महानगरपालिकाले आगामी आवामा आफै स्रोतबाट ७ अर्ब ५६ करोड ६ लाख ३७ हजार रुपैयाँ संकलन गर्ने लक्ष्य राखेको छ। यो कुल अनुमानित आन्दोलीको ५२.५८ प्रतिशत हो। बाह्य स्रोतबाट ४ अर्ब १८ करोड १० लाख ८ हजार, बैंकमा रहेको मौजूदातबाट २ अर्ब ६२ करोड १० लाख १७ हजार, आतंत्रिक आयोजनाहरूबाट १ अर्ब १२ करोड ८२ लाख ७० हजार आय हुने अनुमान गरिएको छ। महानगरले बजेटमाफत फ्लाई ओभरदेखि मोनो रेलसम्पर्क योजनालाई प्राथमिकता दिएको छ। त्यस्तै आकासेपुल, महानगर ज्येष्ठ नागरिक अस्पताल, बालाजु बाइसधारा उद्यान आधुनिकीकरण, फोहोरबाट ऊर्जा उत्पादन, नदीहरूको शुद्धीकरण, महानगरको भवन निर्माण, भर्टिकल पार्किङका लागि भवन निर्माण, पर्यटन पदमार्ग, तिनकुनेमा बुद्धार्थ निर्माण, मेघा हल निर्माण योजनाका लागि बजेट महानगरले विनियोजन गरेको छ।

पर्नेलाई उठाउने पर्छ। अन्यथा लुटको महामारीले देशलाई बेच्न बेर छैन।

अब देश स्वर्ग बन्यो भन्नेहरू यिनै हुन, जो २०६३ सालमा सत्तामा उदाएका थिए। यिनले आफ्नो पारिवारिक संसार स्वर्ग बनाए, देशलाई नक्मा धक्केले। जनवादी, समाजवादी हुँ भन्नेहरू यिनै हुन, जो आज व्यक्तिवादी बनेर राजावास्सा बनेका छन्। जनतामाथि जनताद्वारा जनताको शासन भन्ने नाममा केही हजार व्यक्तिले सिंगो मुकुललाई मौजा बनाएका छन्। मौजा शासन लोकतन्त्र हुनसक्दैन, यो त भन डरलायो निर्कूशताको सुरुआत हो।

न नयाँ नेपाल बन्यो, न भएको नेपाल रह्यो। नेपाल बर्बादीको भीरबाट गुल्दू यो। लोकतन्त्र लड्यो, उठाउने शक्तिको नाममा देश र जनतालाई विदेशी दाउमा खोज गरिएन भने लडेको नेपाल मर्न सक्छ।

ठेस लागेर लड्नु यौटा कुरा हो। विवेकशील व्यक्ति ठेस लागेपछि खुट्टा उचालेर हिड्छ, पुनः ठेस लाग्दैन, लक्ष्यमा पुग्छ।

विवेकहीन व्यक्ति खुट्टा लतारेर हिड्छ, पटक पटक ठेस लाग्छ, लड्छ। भाड धुतुरो, लागूपदार्थ खाएको व्यक्ति लड्नु भनेको विवेकहीन हुनु हो।

हाम्रा लोकतन्त्रिक नेताहरूको गिरीमा लिदी भरिएको प्रष्ठे देखिन्छ। उनीहरू भ्रष्टाचारको भाड खाएर यसरी लटिउएका छन् कि लड्छन्, उद्धन र कोरि लड्छन्। उनीहरूलाई लड्नु हुन्न, सचेत हुनुपर्छ भन्ने बोध नै छैन।

जब देशप्रतिको कर्तव्य, जनताप्रतिको जवाफदेहिता र आफैले फलाकेको घोषणाप्रतिको दायित्वघोष हुन्न र सत्ता, सम्पति र शक्तिको स्वाधमा चुरुम्म डुड्छ, तत्कालका लागि गसले सम्पन्नता हासिल गरेको होला, देशको सम्पन्नतालाई ध्वस्त पारिरहेको छ।

जनता मरे, बाढी नमरून भनेर राजाले संसद पुनर्स्थापित गरिएदै। जुन राजाबाट सपथ खाएका थिए, तिनै राजाको अधिकार खोसेर, तिनै राजालाई अपमानित गरेर र पहिले हिन्दू अनि राजतन्त्र नै मासेर दैवीशक्ति हो, देशलाई स्वर्ग बनाउँछौ भनेर जो जो लागेका थिए, ती सबै सत्तामै छन्, संसदमै छन्, तिनले उपनिवेश नबनेको देशको रक्षा सुरक्षा गर्ने हो, पहिचान बचाउने हो भने राजसंस्थाको विकल्प छैन।

आज जनता हाहाकारमा छन्। देश असामाजिक तत्व, भ्रष्टाचारी, तस्कर, माफियाको सिङ्डिकेटको चक्रव्युहमा फसेको छ। यतिमात्र होइन, युरो अमेरिकी भारो षड्यन्त्रको केन्द्रमा नेपाल परेको छ।

विश्वलाई थाहा छ, चीन क्रान्तिकारी प्रगतिको उफानमा छ। चीनलाई रोक्न नेपाल रणनीतिक मैदान हो। हाम्रा नेताहरूले परिवर्तनका नाममा कूशासनमात्र मच्चाएनन्, देशलाई विदेशीको खेल मैदानसमे बनाइदिए।

सार्वभौमिका खतरामा पर्यो।

नेपालीत्व जोखिममा परिसकेको छ।

राजाले रक्तपात रोक्न गदीको बाजी लगाएका हुन्। यी नेताले लोकतन्त्रका नाममा देश र जनतालाई विदेशी दाउमा खोज गरिएन भने लडेको नेपाल मर्न सक्छ।

१२६ जातिको नेपालमा कुन कति जातिको सवलीकरण भयो? कसैको

अन्यथा आतंकले टाउको उठाउन थालेको छ। संविधान कार्यान्वयन गर्न शक्ति भ्रष्टाचारमा लिप्त हुँदा सर्वत्र असन्तुष्टि बढेको छ। विधिको शासन सर्वदलीय शासनमा परिणत भइसक्यो। न कानुन रुह्यो न न्याय पाइन्छ भन्ने विश्वास नै। राजनीतिले जनविश्वास गुमाएपछि देश जोखिममा पर्छ,

परिसक्यो।

एउटा राजा फालेर लोकतन्त्र चलाउन नाममा हजारौ राजा जन्मेका छन्। एउटा राजालाई सही स्थानमा राज्ञ नसक्नेहरू आफै छाडा साँढे बनेका छन्। यितवनको जंगली धुवे हातीले जे जति उधुम मच्चायो, लोकतन्त्रका नेताहरूले त्योभन्दा बढी नेपाललाई अस्तव्यस्त बनाएका छन्।

१२६ जातिको नेपालमा कुन जति जातिको सवलीकरण भयो?

● ● ●

जनआन्दोलनले ल्याएको बसन्त पर्वलाई नेतृत्वले थेग्न थाम्न सकेनन्। बसन्त भुलुक्क आएजस्टो गरेर गयो। सपना बाँकी छ, सपना देखाएर देश र जनता लुट्ने लोकतन्त्र चलिरहेको छ। लुट्नेलाई लुट्न दिने कि रोक्ने? दुर्योधन र दुशासनका अनेक अनुहारहरू देखिन्छन्। देशले धर्मराज खोजेको थियो, जनताले बिधिको शासन खोजेका थिए, अधर्म र हुकुमी शासन चल्न थालेपछि सार्वभौम शक्तिलाई चासो हुनैपर्छ। यो सेलाएको शक्तिलाई तताउने पर्छ र सार्वभौमिकता र स्वाधीनताको रक्षाका लागि उठनसक्नेहरू उठैपर्छ।

● ● ●

सकिएन भने देशले हार्ने, जनताले हार्ने निश्चित छ।

पूर्वीयकालमा आलकारिक राजा, सक्रिय राजा, लोकतन्त्रिक राजाको चलन थियो। वर्तमान समयमा नेपालमा कुनै पनि तरिकाको राजसंस्थाको आवश्यकता छ। कहिन्नै कसैको उपनिवेश नबनेको देशको रक्षा सुरक्षा गर्ने हो, पहिचान बचाउने हो भने राजसंस्थाको विकल्प छैन।

सबलीकरण भएको छ भने नेताजातिको मात्र। नाम लोकतन्त्र, काम लुट्नेला। लुट्नेलाई भनेको जंगली शासन हो, किम्भाको डाँकाको वरु बालीको सही हुन्छ, आजका नेताहरूले भयो कि कर्मचारीसँग मिलेर भ्रष्टाचार गरिहाल्नन्। आज देशको समस्या यही सिङ्डिकेट भ्रष्टाचार, तस्करी, माफियाकरण, हिंसा हो। बुद्धको देशमा यो अशान्ति, यो कोलाहल भनेको दुर्गतीको परिचायक बनेको छ।

लोकतन्त्र विश्वमै सफल व्यवस्था, नेपालमा असफल भयो। यसको मूल कारण व्यवस्था फेरिया व्यवहार फेरिएन, व्यक्ति फेरियो नैतिकवान हुनसकेनन्। नैतिकतामा उभिएर केही गर्नु भन्ने इच्छाशक्ति नै नभएपछि देश बर्बादी हुन्छ, जो भइरहेको छ।

यसकारण भद्रगोल रोक्ने बेला यही हो। भद्रो हेनेले भद्रगोल रोक्न सक्दैन। हिम्मत र आँट, जिम्मेवारी र जवाफदेहीता भएका अगाडि आउनुपर्यो।

पद्थयौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यौ ज्यूदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मररे पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुमन्दा
बहादुर भरर एकै पटक मर्न सकौ।

अभियान

ਸਮਾਫ਼ਕੀਯ

राजनीतिक सिन्डकेट लादून सरकार ने उद्धत

सरकारले विभिन्न क्षेत्रमा रहेको सिन्डिकेट तोडने उद्घोष गरिरहेको बेला सरकार भने राजनीतिक क्षेत्रमा आफौ सिन्डिकेट लगाउन तत्पर रहेको छ। राजनीतिक क्षेत्रमा सिन्डिकेट लगाउनको लागि केपी ओली नेतृत्वको सरकारले बहालवाला सांसदलाई आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रमा मनलागादी खर्च गर्नका लागि सांसदले पूर्वाधार विकास क्षेत्रको लागि रकम पाएका छन्। यसले गर्दा अर्को निर्वाचनमा अर्को राजनीतिक दलका उम्मेदवारहरूमाथि अंकुश लाग्न सक्छ। बहालवाला सांसदले मैले यसि विकास गर्दै भन्न पाउने भएकाले अर्को राजनीतिक दलका उम्मेदवारले बहालवाला सांसदको क्षेत्रमा मत पाउन सक्दैनन् यो एक किसिमको राजनीतिक सिन्डिकेट नै हो। जनताले तिरेको करबाट एउटा सांसदले मैले यसि विकास गर्दै नयाँ आउनेले के गर्ना भन्ने प्रश्न समेत उभिज्ञे भएकाले नयाँ राजनीतिज्ञले निर्वाचन जित्न हम्मेहम्मे पर्ने निश्चित रहेको छ।

असार १ गते सातवटै प्रदेशका अर्थमन्त्रीहरूले प्रदेश संसदमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को बजेट पेश गरेका छन्। प्रादेशिक सरकारको बजेट निकै सातो आकारको भएपनि सातै प्रदेशका अर्थमन्त्रीहरूले केन्द्रीय अर्थमन्त्रीले जस्तै वितरणमुखी बजेट ल्याएका छन्। उपलब्ध साधन र सोतलाई सयौँ खुद्रै आयोजनामा कतिका छरिएभैं बजेट छरिएको छ। सातै प्रदेशले गरी कुल २ खर्च ५९ अर्बका बजेट ल्याएका छन्। यो खर्च धान्न केन्द्र सरकारले प्रदेश सरकारलाई दिने चार प्रकारका अनुदान, राजस्व बाँडफाँड, प्रदेशभित्र उठाइने आन्तरिक राजस्व र प्रदेशभित्रै र केन्द्र सरकारसँग लिने क्राणमा भर पर्दछ। केन्द्र सरकारले चार प्रकारका अनुदान दिन्छ। वित्तिय समानीकरण, ससर्त, सम्पुरक र विशेष अनुदान। त्यस्तै केन्द्रले कुल मूल्य अभिबृद्धि कर (भ्याट) र आन्तरिक अन्तशुल्क कर संकलनको १५ प्रतिशत प्रदेश र १५ प्रतिशत स्थानीय सरकारलाई दिन्छ। कुल बजेटको ६० प्रतिशत भन्दा धेरै खर्च धान्न प्रदेशहरू केन्द्रको यिनै दुई सोतमा निर्भर हुन्छन्। अहिले प्रदेशको आन्तरिक राजस्वको हिस्सा निकै कम रहेको छ। तर त्यति हुँदा हुँदै पनि प्रदेश सरकारले बजेटको आकार निकै ढुलो बनाएका छन्। त्यसको आलोचना समेत भझरहेको छ। केन्द्रको संसद विकास कोषको सिको गर्दै प्रदेश सरकारहरूले समेत सांसद विकास कोषमार्फत सांसदलाई रकम बाँहने बजेटमा व्यवस्था गरेका छन्। प्रदेशहरूले प्रादेशिक महत्वलाई ध्यानमा राखेर बजेट ल्याउनुपर्नेमा केन्द्रको सिको गर्दै बजेट ल्याएर आफ्नो फरक पहिचान बनाउनबाट चुकेका छन्। केन्द्रले गरेको गलतीलाई प्रदेश सरकारले समेत ग्रहण गरेर आफ्नो फरक पहिचान बनाउन सकेको देखिएन। बहालवाला सांसदलाई आफ्नो निर्वाचन क्षेत्र पूर्वाधार विकासका लागि बजेट दिइनु र उनीहरूकै इच्छामा खर्च गरिने परम्परा बसालिए त्यस्तो रकमको सुदृपयोग हुन नसक्ने र त्यो रकम विल भरपाई बनाएर भ्रष्टाचार हुने पक्कापक्की रहेको छ। यसभन्दा अगाडि केन्द्रले सांसदलहरूलाई दिएको रकममा समेत भ्रष्टाचार भएको समाचारहरू प्रकाशित प्रशारित हुँदै आएको भएपनि त्यसलाई वेवास्ता गर्दै केन्द्र सरकार र प्रदेश सरकारहरूले सांसदलाई रकम विनियोजन गर्नु एक किसिमले राजनीतिक सिन्डिकेट लाइन खोजनबाहेक अन्य केही हून सबैदैन।

अहिते केन्द्र र प्रदेशका सांसदलाई विनियोजित गरेको बजेट कुल ग्राहस्थ उत्पादन (जिडिपी) को करिब ०.७ प्रतिशत हुन आउँछ । केन्द्र सरकार र प्रदेश सरकारले गरेको वेत्यतिको सिको स्थानीय सरकारहरूले तगालान् भन्न सकिँदैन । सांसदलाई परियोजना छनोट र खर्च गर्न दिँदा खर्चको लेखांकन र कामको निरीक्षणमा गम्भीरता यस अधि पनि देखिएको छैन । यसपाली पनि त्यस्तै नहोला भन्न सकिँदैन त्यसैले यो बजेट केलब आफ्ना कार्यकर्ता पोस्न र आफ्नो क्षेत्रका मतदाता रिझाउन प्रयोग हुनेमा कुनै शंका छैन । यसबाट कुनै नीति नियम सिद्धान्त, दर्शनको होइन पैसाको राजनीति मौलाउने प्रायः निश्चित रहेको छ । अब पैसा न भएको व्यक्तिले राजनीति गर्न सक्ने अवस्था नै छैन । गत निर्वाचनमा समेत पैसाको राजनीति चलेको र सक्षम, योग्य भएपनि कठिपय व्यक्तिले पैसा न भएकै कारण निर्वाचन लड्न तसकेको उद्घोष गरिरहेका बेला राजनीतिक सिन्डिकेट कायम गर्न आफूलाई कम्युनिष्ट भन्ने कम्युनिट पार्टी नेतृत्वको सरकारले नै राजनीतिक सिन्डिकेट लागू गरेको छ ।

राजनीतिमा सिद्धान्त हूँच, सिद्धान्तका आधारमा जनतासामु गएर भोट मागिन्छ तर अब त्यस्तो सिद्धान्त र नीति नियम र दर्शनले मतदातालाई रिभाउनुको सट्टा पैसा बाँडेर मत किन्ने राजनीतिले प्रश्नय पाउने भएकाले अब सामान्य नागरिकले निर्वाचन लड्न सबने अवस्था नरहेकोले राजनीतिक सिन्डिकेटको अन्त्यका लागि हामी सरकारसँग जोडदार माग गर्दछौं, राजनीतिक सिन्डिकेट अन्त्य गर भनेर।

भुठको खेती बन्द गरै
सत्य बोल्न सिकौं

• देवेन्द्र चडाल

devendrachudal@gmail.com

तथा आपूर्तिमन्त्री मातृका यादव, वन तथा वातावरणमन्त्री शक्ति बरनेत, कृषिमन्त्री चक्रपाणी खनाल र भौतिक योजना तथा पूर्वाधारमन्त्री रघुवीर महासेठले प्रभावकारी भूमिका निभाउन नसकेको आरोप उनीहस्ताथि लाग्दै आएको छ । मन्त्रिपरिषदले समेत उचित निर्णय लिन नसकेको र पार्टीभित्र समेत आफ्नो आलोचना हुन थालेपछि प्रधानमन्त्रीले प्रभावकारी भूमिका निभाउन सक्ने व्यक्तिहस्तालाई मन्त्री बनाउने भित्र भित्र रणनीति बनाउन थालेका छन् । सरकारले संसदमा पेश गरेका धेरै विधेयकहरूको सङ्ककमै विरोध हुँदै गएपछि मन्त्रीहस्तालाई प्रधानमन्त्री आक्रोशित हुँदै आएका छन् । संसदमा पेश भएका विधेयकहरू मध्येका मिडिया काउन्सिल विधेयक, आमसञ्चार विधेयक, विश्वविद्यालयसम्बन्धी विधेयक, राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगसम्बन्धी विधेयक, सूचना प्रविधि विधेयक र गुठी सम्बन्धी विधेयक रहेका छन् । सरकारले गुठीसम्बन्धी विधेयकको विरोध थेग्न नसकेर संसदबाट उक्त विधेयक फिर्ता लिएको छ भने गुठीसम्बन्धी विधेयकका सम्बन्धमा गुठियारहस्ते फिर्ता होइन खारेज नै हुनुपर्दछ भन्दै आन्दोलन गरिरहेका छन् । मिडिया काउन्सिल विधेयक विरोधमा नेपाल पत्रकार महासंघले दोस्रो चरणको आन्दोलन समाप्त गरी तेस्रो चरणको आन्दोलन गरी रहेको छ । तेस्रो चरणको आन्दोलनमा ७७ वटै जिल्ला प्रशासन कार्यालयमार्फत प्रधानमन्त्रीलाई हस्ताक्षर बुझाएको छ । राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगका पदाधिकारीहस्ते संसदीय समितिमै पुगेर विधेयकको विरोध गरिरहेका छन् । पत्रकारहरूको आन्दोलन जारी रहेको छ । यी सबै कारणहस्ते गर्दा ओली नेतृत्वको सरकार दुई तिहाई नजिक रहेपनि उसले दुई तिहाईको समर्थन प्राप्त सरकार भएको अनुभूति जनतालाई दिलाउन सकेका छैनन् । आखिर किन ? नेकपासँग एकलै बहुमत रहेपनि उसले तत्कालिन संघीय समाजवादी फोरम र राष्ट्रिय जनता पार्टीको समर्थन पाएको थियो । यी दुवै पार्टीको समर्थन प्राप्त सरकारले जनताको भावना अनुरूप र लोकतान्त्रिक पद्धति अनुसार काम गर्न नसकेको र आपूर्हसँग भएको सहमति समेत पालना नगरेको भन्दै राजपाले समर्थन फिर्ता लिएको छ भने हालै नयाँ शक्ति पार्टी र संघीय समाजवादी पार्टी मिलेर निर्माण भएको समाजवादी पार्टीले समेत समर्थन फिर्ता लिई सरकारबाट बाहिरिने रणनीति लाग्नाँ स्तोरो तराने पनि लेउरी लेउरी

बनाउदे गरेको हुनाले पाने आली नेतृत्वका सरकारलाई तत्कालै कुनै असर पर्न देखिँदैन आफ्नो पार्टीको बहुमत रहेपनि किन प्रधानमन्त्रीलाई दुई तिहाई नै चाहियो यो नै पछिल्लो समयमा चासोको विषय बनेको छ ।
लोकतन्त्रमा सबै कामको जिम्मेवारी प्रधानमन्त्रीले लिनुपर्दछ । मन्त्रीहरू भनेका प्रधानमन्त्रीका सहयोगीमात्र हुन । हामीले अपनाएको पद्तिलाई विर्सेएर हात्रा प्रधानमन्त्रीले केही दिन अगाडि गरेको पत्रकार सम्मेलनमा भूमिसुधार मन्त्रीले गुठी विधेयक फिर्ता लिएको जानकारी आफूले मिडियाबाट थाहा पाएको अभिव्यक्ति दिएर प्रधानमन्त्री पदको गरिमा घटाएका छन् । यस्तो हात्यास्पद अभिव्यक्ति प्रधानमन्त्रीले

किन दिनुपन्यो ? त्यो नै रहस्यको विषय बनेको छ । प्रधानमन्त्रीले जे चाहान्छन् मन्त्रिपरिषद्बाट त्यही पारित हुन्छ । मन्त्रिपरिषद्को बैठकमा बहुमत र अल्पमतको कुनै अर्थ रहँदैन । हाल हामीकहाँ चलिरहेका संसदीय व्यवस्थामा प्रधानमन्त्री नै देशको कार्यकारी प्रमुख हुन् । यसलाई प्रधानमन्त्रीय पदति समेत भन्ने गरिएको छ । यस पदतिमा मन्त्रीहरू प्रधानमन्त्रीप्रति उत्तरदायी हुन्छन् तर हाम्रा प्रधानमन्त्रीले मन्त्रीले विधेयक फिर्ता लिएको मिडियाबाट थाहा पाएँ भनेर प्रधानमन्त्रीले पदकै अपमान मात्र गरेका छैनन् । उनका मन्त्रीहरू को प्रति उत्तरदायी छन् भन्ने प्रश्न समेत उठेको छ । गुरी विधेयकको विरोध गर्दा जनतालाई भाडाका मान्छेसम्म भनियो । सत्तामा बसेका जिम्मेवार व्यक्तिहरूले आन्दोलित भएका जनतालाई भाडाका मान्छे भनेर संसदीय पदतिकै खिल्ली उडाउने काम समेत गरियो । सरकारले जे गर्दछ ती सबैको जनताले समर्थन गरिदिनुपर्ने पदतिलाई स्वीकार गर्ने अवसर सरकारलाई हुँदाहुँदै गल्ती स्वीकार गर्न नसक्नु सरकारको हेपाह प्रवृत्ति र आफू मालिक जनता दास भन्ने प्रवृत्ति बाहेक अन्य केही हुन सक्दैनन् । जनता कसैका दास होइनन् । जनताले निश्चित अवधिका लागि आफ्ना प्रतिनिधि चुनेका हुन् । आजिवन उनीहरूलाई चुनेका होइनन्, त्यही कारण लोकतन्त्रमा निश्चित समयधि अवधिक निर्वाचन हुने गरेको हुन्छ । आफूले चुनेका जनप्रतिनिधिहरूले जनताका अधिकार खोस्न लाग्दा पनि सरकारको समर्थन गरिदिनुपर्ने पदतिलाई लोकतान्त्रिक पदति मान्न सकिँदैन । जनताले चाहे अनुसारको काम गर्नु सरकारको दायित्व र कर्तव्य भएपनि पछिल्लो समयमा ओली सरकार चुकेको छ । दिसा अपराध हो । त्यसलाई स्वीकार गर्न सकिँदैन अपराध गरेवापत दोषीहरूलाई कानुनसम्बत कारबाही हुनुपर्दछ । राज्यले नियन्त्रणमा लिई सकेपछि पनि कतिपय व्यक्तिलाई मुठभेडको नाममा ज्यानै लिनु अर्को अपराध हो । सरकारले नै अपराध गर्दछ भने त्यस्तो सरकारलाई जनताले स्वीकार गरिरहनुपर्दछ भन्ने छैन । सरकारले अपराध गर्नेहरूमाथि त्यसबेला कारबाही गर्न सक्दैन जुन बेला सरकार नै अपराधमा संलग्न हुन्छ । सरकारले आफ्नो संयन्त्र मार्फत अपराधीहरूलाई पक्राउ गरी कानुनी दायरामा त्याउनु उसको कर्तव्य हो तर मुठभेडको नाममा मार्ने कार्यले गर्दा जनतामा आक्रोश उत्पन्न हुन सक्छ, हालै नेकपा (विफ्लव) का सर्लाही जिल्लाका नेता कुमार पौडेललाई प्रहरीले पक्राउ गरिसकेपछि गोली हानेर हत्या गरिएको आरोप संसदभित्र उठेको छ । सत्ताधारी दलकै सांसदहरूले त्यस्तो आरोप सरकारमाथि लगाएका छन् । मुठभेड भनिएपनि सुरक्षाकर्मीहरूलाई केही नहुने तर पौडेलको हात समेत भाँचिनुले उक्त मुठभेड काण्डका बारेमा प्रश्न उठेको छ । पौडेल हत्या काण्डको निष्पक्ष छानविन गरेर अपराधमा संलग्न भएका व्यक्तिहरूलाई कानुनी कठघरामा उभ्याएर कानुनको पालना गर्ने तर्फ सरकार अग्रसर हुनेपर्दछ । एकोहोरा मुठभेड भनेर कुर्लिएर मात्र जनताले विश्वास गर्न सक्ने आधारहरू देखिएका छैनन् । सत्य स्वीकार गर्ने संस्कृतिको विकास गर्न ओली सरकार अग्रसर हुनुपर्दछ । सत्य स्वीकार

गनुसक्तु ने सरकारको हितमा हुनेछ ।
जोसुकै र जुनसुकै पार्टी सत्तामा आएपनि
उनीहरूको एउटै संस्कृति देखिएको छ ।
भुठ बोल्नु भुठ बोल्नेरे भएपनि जनतालाई
आफ्नो पक्षमा पार्ने रणनीति लिनु भुठको
खेती दुई चार दिन चल्न सक्ला त्यो धेरै
टिकदैन भन्ने इतिहासले देखाईसकेको छ ।
माओवादीले चलाएको १० वर्ष आन्दोलनले
हजारौ निर्दोष व्यक्तिको हत्या भयो, हत्यामा
संलग्न भएकाहरूलाई कानुनी दायरामा
नल्याएकै कारण मुलुकमा कानुनी राज्यको
उपहास गरिएको हुनाले फेरी पनि त्यस्तै
नहोला भन्न सकिँदैन, त्यसैले सत्ताधारी दल
र सरकारले भुठको खेती बन्द गरेर सत्य
बोल्न सकिपैराउ बोलैपैराउ ।

केन्द्र र स्थानीय तहलाई....

पनि म दुलाएर लहोजस्तो भएको थिएँ । मैले आफ्नो बेदाना काकासँग पोँचैँ । डाक्टरले टीवी लायो भन्छ बाँचिन्दै कि क्याहो भन्दै घोमेमुन्दो लगाएँ । काकाले यसे सोचेर भन्नुभयो । तेलाई टीबी त नलामुपर्न हो, डाक्टरले रामेसित जॉवेन कि क्या हो । मैले चिनेको एउटा राम्रो डाक्टर छ, उसकहाँ जाँच ।

भोलिपल्ट उहाले आफ्नो मोटरसाइकलमा राखेर मलाई मैरी अज्यल अस्पतालमा लैजानुभयो । त्यहाँ डा. अक्सारीले मलाई राम्रो जाँच्युभयो । मेरो आनीबाट र कुलबाटे सोन्नुभयो । म रस्ती चुरोट त के, सुपारी पनि नखान मान्छे । यद्यपि, एकसेरे गर्दा छातीमा सानो वागजस्तो देखियो । यो बच्चा बेलाको निमोनियाको दाग होला । तिमीलाई टीबी छैन, दुक्क भएर जाउ । तर, जिउ सुकोको छ, अलि डाइट खानुपर्छ, उहाले भन्नुभयो ।

नारायण काकाले मलाई फेरि उहालै घरमा लैजानुभयो । अनि आफ्नो जहानलाई भन्नुयो, यो भूतिज अब सँधै राति हाम्रो घरमा खान आँछ । जिबेला आए पनि ढोका खुला राख्न । मलाई पनि भन्नुभयो, बिहान तिमो कै-कसो हुन्छ, नमिला । राति चाहिँ सँधै खाना खान आउ है । त्यसदिन देखि म राति-राति नारायण काकाकोमा खान जान थालै । एउटा सम्पन्न परिवारको खानपान कर्स्तो हुन्छ भन्ने थाहा पार्न । मलाई त्योभन्दा अधिसम्म भातबाट पनि बास्ना आँछ भन्ने थाहा थिएन । (यसो भन्नै गर्दा लिडेनका अँख्या रसाए र निकैरे गला अवरुद्ध भयो) ।

मैले त मसिना तामलको भात नै कहिले खान पार्न्दै र । डेराको बासाईका कैयौं रात भोक्कोके सुतिस्यो । खाजा त डिक्सनीमा नै थिएन । यस्तो अभावमा बाँचिरहेको मलाई मगमग बास्ना आउन भात पेटभरि खान पाउँदा त सर्वगतुल्य भइहाल्ये । कैही दिनमै मेरो ज्यान तपियो । 'टीबी' त कता भायो भायो । मान्छे नै अकै भए । त्यसको कैही समयपछि मैले एउटा पाठिकामा रिपोर्टरको काम गर्न । ६ सय रूपैयाँ तलव आजन थालै । यसरी बल्ल मेरो दैनिक दुई छाक सुनिश्चित भयो ।

• नारायण काकाकहाँ कतिज्जेल खाना खानुभयो ?

०४६ सालसम्म । मेरो बीएको पढाइ सक्करे काठमाडौं आएपछि हो त्यो सिलसिला छुटेको ।

• बीएपछि पढाई छोडूनभयो ?

मैले राजनीतिसँग पढाइलाई पनि उत्तिकै महत्व दिएको थिएँ । राम्रो राजनीति गर्न पनि पढाईपूर्छ भन्ने थियो । राजनीतिशास्त्र लिएर स्नातक तहसम्म मैरी क्याम्पसमा अध्ययन गर्न । पढाईलाई धेरै समय दिन नपाउने हुनाले उत्कृष्ट हुने अवसर चाहिँ मसित थिएन । तैपैनि राम्रो अंक त्याएर पास भए । बीएपछि एमए पढाइ काठमाडौं आए । कीर्तिपुर क्याम्पसमा भर्ना भए । तर, आर्थिक संकट पर्यो । घरबाट सहयोग हुने अवस्था थिएन । यता जापि पनि पाइएन । त्यसैले पैसाको अभावमा पढाईलाई निरन्तरता दिने अवस्था नरपथपछि एमएको पढाई थारी राखेर गाउँ फर्किएँ । अनि व्यवसायमा लागै ।

• कस्तो व्यवसाय ?

होटल चलाएँ, साथीभाइसँग मिलेर । बैंकबाट लोन लिएर तुलै लगानी पनि गरेका थियो । त्यतिबेलाको २० लाख भनेको सानो होइन । तर, सुरुमा होटल चलेन । घाटा लाई जाँदा साथीसँग नराम्रो होल भनेर उसको लगानी तितरी गरिएँ र होटल एकलै लिएँ । विस्तारै व्यवसाय फस्टरयो । बैंकको लोन ४५०० हजार तिरेर मेरो युजारा राम्रे चल्यो । तर, त्यो पनि

• के भयो होटल ?
माओवादीले बम हानेर ध्वस्त बनाइदिए ।

तपाईंको घर पनि जलाइएको होइन ?
हो । त्यो म भापाको जिविस सभापति हुँदा ०६९ सालको घटना हो ।

• कसरी भएको थियो ?

राजा ज्ञानेन्द्रको शासनकालमा म भापाको जिविस सभापति भए । वर्कर्टरमा एकलै बस्ने गर्थ । श्रीमती र दुई छोराछोरी घरमै बस्थे । म दुई-तीन दिन दिन बिराएर घर जाने गर्थ । छोरा सानो थियो । उसको न्यासो लागिरहस्यो । त्यतिबेला मोबाइल थिएन । मसित कर्डलेस थियो । एक दिन बिहान ४ बजेटपाटी फोन आयो । मेरो जाँदा क्षेत्रीको छिपाएको गर्नुभएको रहेछ । घर त सिध्याएर हुँदूर भन्नुभयो । म आतिएँ । अनि मेरो परिवार ? भनेर सोध्दा सबैजान सुरक्षित छन् भन्नुभयो ।

रातिको घटना रहेछ । माओवादीले समूह म घरभित्रै छु भन्ने अनुमान गरेर आएका रहेछन् । मेरी श्रीमती, छोरी र छोरा सुतिसक्को बेलमा उठाएर घरबाट बाहिर निकालेछन् । घरभित्रको कैही मूल्यवान सामान क्षब्दामा लिएछन् । अनि मेरो श्रीमतीसितै मृद्दीतेल मागेर घरमा आगो लगाइदिएछन् । त्यतिरे नपुगेर बम पनि पडकाएछन् । अनि गाउँलहरू जम्मा भएछन् । आतिएँ

मलाई भोलिपल्ट उज्यालो भएपछि मात्रै खबर गर्ने सल्लाह गरेछन् । मेरी श्रीमती र छोराछोरी छिमेकीकहाँ आश्रय लिइरहेका रहेछन् । म हतार-हतार घर गएँ । श्रीमतीलाई छिमेकी दिदीबहनीले साडी फेराइदिनुभएको रहेछ । छोराछोरीको आडमा लुगासमेत थिएन । सुतेकै लुगामा बाहिर निकालिएको रहेछ । उनीहस्तको अवस्था देखेर मेरो गहभरि औशु भरियो । मैले उनीहस्ताई गाडीमा लुगासमेत थिएन । सुतेकै लुगामा बाहिर निकालिएको रहेछ । उनीहस्तको अवस्था देखेर बाहिर वार्ताएँ । त्यतिबेला जिविसबाट मेरो मासिक ७ हजार तलव आउँथ्यो । ५ हजार रूपैयाँ पेस्की यागेर बजार गएँ अनि बच्चाहरूलाई दुई जोर काड्या किनेर ल्याएँ । उनीहस्त रूपैयाँ छातीमा सानो वागजस्तो देखियो । यो बच्चा बेलाको निमोनियाको दाग होला । तिमीलाई टीबी छैन, दुक्क भएर जाउ । तर, जिउ सुकोको छ, अलि डाइट खानुपर्छ, उहाले भन्नुभयो ।

भोलिपल्ट उहाले आफ्नो मोटरसाइकलमा राखेर मलाई मैरी अज्यल अस्पतालमा लैजानुभयो । त्यहाँ डा. अक्सारीले मलाई राम्रो जाँच्युभयो । मेरो आनीबाट र कुलबाटे सोन्नुभयो । म रस्ती चुरोट त के, सुपारी पनि नखान मान्छे । यद्यपि, एकसेरे गर्दा छातीमा सानो वागजस्तो देखियो । यो बच्चा बेलाको निमोनियाको दाग होला । तिमीलाई टीबी छैन, दुक्क भएर जाउ । तर, जिउ सुकोको छ, अलि डाइट खानुपर्छ, उहाले भन्नुभयो ।

• कति समय जिविस सभापति खानुभयो ?

दुई वार्षिकालै गर्दा राम्रो गहभरि औशु भरियो ।

• जिविस सभापतिबाट हटेपछि कहाँ बस्नुभयो त ?

म कैही समय साथीभाइकहाँ बस्तै, श्रीमती र छोराछोरी आफन्कहाँ । म डेराको खोजिमा लागै । डेरा पाउन साई गाहो भयो । भापामा हामीलाई माओवादीले खेदिरहेका छन् भन्ने थाहा पाएर कसैलै पनि डेरा दिन चाहेनन् । अधिल्लो दिन बुक गरेर गयो, पनि भोलिपल्ट नमिले भयो भन्ने । 'तिमीहस्तको अवस्था आवाहन थाहा थिएन । उनीहस्तलाई कैही नगर्न आदेश रहेछ । केवल रमित बनेर बसे । जब आन्दोलनकारीले मलाई रक्तमुच्छल पारेर हिँड्यो, बल प्रहरीले उद्धार गरिएपछैले ।

• कति दिन अस्पताल बस्नुभयो ?

एक दिन पनि बस्तैसिन । बाहिर धेरै चोट लागेको र रात बगेको भाने पनि नित्र गम्भिर चोट नदेखिएको डाक्टरले बताए । एउटा ओलाको दुप्पो उडेको थियो । अरु बाहिरी चोटपटक थिए । त्यसैले म एक रात पनि अस्पताल नबाली घर फर्किँ । बिरामोडमै उपचार गराएँ ।

• गणतन्त्र आएपछि पनि तपाईंहस्तलाई राजनीति गर्न सजिलो भएन ?

हो । हामीलाई छि छि र दुरुहर भयो । अन्य दलहस्तले अमुत जस्तो व्यवहार गर्थे । सबैलाई अभियर्तिको स्वतन्त्रता थियो, हामीलाई थिएन । फरक बिचारकै आधारमा

निकाले । त्यसपछि नारावाजी गर्दै अन्धाधुन्द आक्रमण गर्न थाले । आक्रमणको मुख्य तारो मै भएँ । मलाई मरणासन्न बनाएपछि भिड त्यहाँबाट तिरत भएर हिँड्यो । मेरो शरीरबाट यसि रात बगेको थियो कि उनीहस्तले अब उठेर हिँड्येको रहेछ । राजा भएको होलान् ।

• रवीन्द्रनाथ शर्मालाई कही भएन ?

जहाँलाई बाटोमा खिसारियो । तर, शारीरिक चोटपटक लागेन ।

• घटनास्थलमा प्रहरी आएन ?

भिडले होलिपल्ट उज्यालो भएपछि तुरुतै मैले प्रहरीलाई फाल गरेको थिएँ । तर, घटना माधेदिखै नै योजानावद्द र नियोजित रहेछ ।

गृहमन्त्री कृष्ण स्टौटोल हुनुहस्त्यो । मैले डीरसपी र इन्स्पेक्टरलाई दुई जोर काड्या किनेर गर्दैँ । त्यसैले विस्तारबाट मेरो मासिक उपचार ल्याएँ ।

गृहमन्त्री योजानावद्द र भिडले उनीहस्तलाई गर्दैँ । त्यसैले उनीहस्तलाई रात रात बगेको थियो । तर, उनीहस्तलाई कैही नगर्न आदेश रहेछ । केवल रमित बनेर बसे । जब आन्दोलनकारीले मलाई रक्तमुच्छल पारेर हिँड्यो, बल गर्दैँ ।

• घटनास्थलमा प्रहरी आएन ?

एक दिन अस्पताल बस्नुभयो । एक दिन पनि बस्तैसिन । बाहिर धेरै चोट लागेको भाने पनि नित्र गम्भिर चोट नदेखिएको डाक्टरले बताए । एउटा ओलाको दुप्पो उडेको थियो । अरु बाहिरी चोटपट

कपोरेट

● प्रभु बैंकको शाखा आरुधाटमा

प्रभु बैंकले सेवा विस्तारका क्रममा धारिड्को त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका-२, आरुधाटमा शाखा सञ्चालन गरेको छ । । शाखाको त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिकाका अध्यक्ष शम्भुकुमार थापाले उद्घाटन गरेका हुन् । नयाँ शाखाबाट ती क्षेत्रका सर्वसाधारण तथा व्यवसायीहरूलाई सबै प्रकारका निषेप तथा कर्जा कारोबार सुविधालागायत सम्पूर्ण आधुनिक बैंकिङ सेवा उपलब्ध गराइने बैंकको भनाइ छ । आरुधाटसमेत गरी बैंकले हालसम्म १८६ शाखा, १४६ एटिएम काउन्टर तथा २३ एक्सटेन्शन काउन्टरमार्फत वित्तीय सेवा प्रदान गर्दै आएको छ ।

● धनकुटाबाट नेपाल

टेलिकमको एफटिटिएच सेवा

नेपाल टेलिकमले धनकुटाबाट पनि एफटिटिएच सेवा सुरुवात गरेको छ । एफटिटिएच सेवान्तर्गत एउटै केबलबाट उच्च गुणस्तरको टेलिफोन र द्रुत गतिको इन्टरनेट प्रयोगमा ल्याउन सकिन्छ । धनकुटामा आयोजित एक कार्यक्रमबीच प्रदेश नम्बर १ का मुख्यमन्त्री शेरधन राईले सेवाको उद्घाटन गरेका हुन् ।

त्यस अवसरमा मुख्यमन्त्री राईले प्रदेश नम्बर १ लाई डिजिटल प्रदेश बनाउने प्रतिबन्धता व्यक्त गर्दै २०७६ सालभित्रमा प्रदेश १ का सबै स्थानीय निकाय र सहभाग फटिटिएचसेवा वित्तीय गर्ने तयारी भइरहेको जानकारी दिए ।

कार्यक्रममा वायरलाइन तथा ग्राहकसेवा निर्देशक प्रमोटरको परमारले नेपाल टेलिकमले पुरानो र खर्चालु तामाको तारबाट टेलिफोन र इन्टरनेट उपलब्ध गराउने प्रविधिलाई विस्थापित गर्दै फाइबरमार्फत गुणस्तरीय र द्रुत गतिको सेवा देशभर उपलब्ध गराउने क्रममा धनकुटामा प्रारम्भिक चरणमै सेवा सञ्चालन गरिएको बताए ।

● ग्लोबल आइएमई बैंकका थप १७ शाखारहित बैंकिङ सेवा केन्द्र

ग्लोबल आइएमई बैंकले विभिन्न जिल्लामा थप १७ वटा शाखारहित बैंकिङ सेवा केन्द्र सञ्चालनमा ल्याएको छ । बैंकले सिराहो को सिराहा नगरपालिका-१९ सन्हेत्राचोक, कालिकोटको सान्तान्त्रिवेपी गाउँपालिका-१, रेगिल, पसाको पर्सांगढी नगरपालिका-१ मनवाजार, पर्वतको मोदी गाउँपालिका-७ राम्जा ठाँटी, परासीको सुन्नबल नगरपालिका-११ जर्गाहा, संखुवासभाको चैनपुर नगरपालिका-११ लोहाकोट, पाल्याको पूर्वखोला गाउँपालिका-५ वीरकोट, गुल्मीको रेसुंग नगरपालिका-४ पराल्पी, मोरडोको बेलबारी नगरपालिका-१० चौंदनीचोक एब्बेलबारी नगरपालिका-११ लक्ष्मीमार्ग, भापाको मैचीनगर नगरपालिका-२ भृकुटीचोक, तनहुँको देवघाट गाउँपालिका-२ देवघाट र व्यास नगरपालिका-५ नेपालटार, उदयपुरको चौदहण्डीगढी नगरपालिका-९, हडियाबजार, चितवनको इच्छाकामना गाउँपालिका-७ भालुमारे, कालिका नगरपालिका-९, शक्तिखोर एवं गुल्मीको सत्यवती गाउँपालिका-६ चोरकाटेमा शाखारहित बैंकिङ सेवा केन्द्र १ सय ५५ पुगेका छन् ।

यसका साथै बैंकले दमक शाखा, काठमाडौं, कपनको सातातले र दीरगञ्जस्थित नारायणी सबै रिजनल अस्पतालपरिसरमा एटिएम काउन्टरसमेत सञ्चालनमा ल्याएको छ ।

● कृषि विकास बैंकद्वारा

व्याजदर परिमार्जन

कृषि विकास बैंकले आफ्नो व्याजदरमा परिमार्जन गरेको छ । सञ्चालक समितिको हालैको निर्णयअनुसार बैंकले विभिन्न कर्जाको व्याजदर १ प्रतिशतले घटाएको छ । त्यसैगरी, बैंकले दिँदै आएको निषेपको व्याजदरमा भने १ प्रतिशत वृद्धि गरेको जनाएको छ ।

यसैगरी कृषि विकास बैंकले सप्तरीको डाक्नेश्वरी

नगरपालिका-३ मा रहेको श्री जनता माध्यमिक विद्यालयमा विभिन्न सामग्री सहयोग गरेको छ । बैंकले विद्यालयको हीरक जयन्ती तथा अभिभावक दिवसका अवसरमा डेस्क बेन्च, कार्टन, ४३ इन्चको एलइडी टेलिमिजन र ३० थान पंखालगायत विद्युतीय सामग्री सहयोग गरेको हो ।

विद्यालयलाई गरेको सहयोगबापत बैंकलाई कार्यक्रममा राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले सम्मान तथा प्रमाणपत्र प्रदान गरेकी थिएन् । बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अनिलकुमार उपाध्यायले उक्त सम्मान तथा प्रमाणपत्र ग्रहण गरेको बैंकले जनाएको छ ।

● एनआइसी एसिया क्यापिटलको शुल्क भुक्तानी इ-सेवाबाट

एनआइसी एसिया क्यापिटल तथा एनआइसी एसिया बैंकमार्फत हितग्राही खाता खोलेका ग्राहकले वार्षिक नवीकरण शुल्क इ-सेवामार्फत भुक्तानी गर्न सक्ने भएको छ ।

हाल एनआइसी एसिया क्यापिटलले सेयर रजिस्ट्रार, निष्कासन तथा बित्री प्रबन्धक, सेयर प्रत्याभूति, लगानी व्यवस्थापन, निष्कासन तदस्य, संस्थागत परामर्शलगायत मर्चन्ट बैंकिङसम्बन्धी सम्पूर्ण सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ ।

● पुलुमा वाणिज्य बैंकको शाखा

राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकले मुगुको मुगुम कार्मरोड गाउँपालिका-५ पुलुमा शाखा सञ्चालन गरेको छ । योसमेत गरी बैंकका शाखा २ सय २० पुगेका छन् । नयाँ शाखाबाट स्थानीय तहका सर्वसाधारण तथा व्यवसायीलाई सबै प्रकारका निषेप तथा कर्जा कारोबार सुविधालागायत सम्पूर्ण आधुनिक बैंकिङ सेवा उपलब्ध गराइने बैंकको भनाइ छ ।

● आइएमई पेको बैंकिङ

सामेदारमा एनसिसी बैंक

आइएमई युप्रदारा प्रवर्तित आइएमई पे र नेपाल क्रेडिट एन्ड कर्मस (एनसिसी) बैंकबीच बैंकिङ सामेदारसम्बन्धी सहकार्य भएको छ । सहकार्यसँगै एनसिसी बैंक आइएमई पेको बैंकिङ सामेदार संस्था हुनेछ । आइएमई पेका महाप्रबन्धक खिलेन्द्र पौडेल र एनसिसी बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत रमेशशर्ज अर्यालले सहकार्यसम्बन्धी सहमतिपत्रमा हस्ताक्षर गरेका हुन् ।

यसैगरी आइएमई पेले आइसिएफसी फाइनान्ससँग पनि बैंकिङ सामेदारसम्बन्धी सहकार्य गर्ने भएको छ । बैंकिङ सामेदारसम्बन्धी सम्पूर्णता पत्रमा आइएमई पेका सञ्चालक खिलेन्द्र पौडेल र आइसिएफसी फाइनान्सका सामान्य सेवा विभाग प्रमुख सञ्जय थपलियाले हस्ताक्षर गरेका छन् ।

● एनबिआई र

इआइबिएफएसबीच सहकार्य

नेसनल बैंकिङ इन्स्टिच्युट (एनबिआई) र इमिरेट्स इन्स्टिच्युट फर बैंकिङ एन्ड फाइनान्सियल स्टडिज (इआइबिएफएस) बैंच सहकार्य भएको छ । दुर्बिरुद्धित इआइबिएफएसको कार्यालयमा आयोजित एक कार्यक्रमबीच प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सञ्जीवी सुब्बा र इआइबिएफएसका महाप्रबन्धक जमल अहमेद अल जस्मीले सहकार्यसम्बन्धी सहमतिपत्रमा हस्ताक्षर गरेका हुन् । समझदारीले तालिम, शिक्षा तथा अनुसन्धानका क्षेत्रमा दुई संस्थाबीच रणनीतिक सम्बन्ध स्थापित गरेको बताइएको छ, जुन सम्बन्धले बैंक तथा वित्तीय संस्थाका लागि आयोजना गरिने सभा, सम्मेलन, गोची तथा सामूहिक छलफलजस्ता कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउने एनबिआईको विश्वास छ ।

● जनता बैंक र लिडरसिप

एकेडेमीबीच सहकार्य

जनता बैंक र लिडरसिप एकेडेमी नेपालबीच सहकार्य भएको छ । सहकार्यसँगै बैंकका विभिन्न तहका कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि र नेतृत्व विकाससम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रियस्तरको शिक्षा तथा तालिम सञ्चालन गर्न बैंक र उक्त संस्थाबीच सहकार्य भएको हो । बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत परशुराम कुँवर क्षेत्री र संस्थाका फाउन्डर अरुणराम जोशीले सहमतिपत्रमा हस्ताक्षर गरेका हुन् । सहकार्यसँगै संस्थाले बैंकका कर्मचारीलाई अमेरिकाको राइस युनिभर्सिटी बिजनेस स्कूलको अन्तर्राष्ट्रियस्तरको सिप विकास, व्यावसायिक दक्षता तथा नेतृत्व विकाससम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने बताइएको छ ।

● लक्ष्मी बैंकद्वारा

छात्राहरूलाई सहयोग

लक्ष्मी बैंकले पोखरा नगर क्षेत्रका श्रम तथा जोखिममा रहेका बालिकालाई विद्यालय पोसाक र शैक्षिक सामग्री प्रदान गरेको छ । बैंकले सामाजिक उत्तराधिकार तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरको विभिन्न विद्यालयमा अध्ययनरत ११ जना छात्रालाई जनही ७ हजार रुपैयौंबाबरका पोसाक र शैक्षिक सामग्री प्रदान गरेको जनाएको छ । बैंकले पोखरा उद्योग वाणिज्य संघद्वारा सञ्चालित बालश्रम न्यूनीकरण कार्यक्रममार्फत ती विद्यार्थीलाई सहयोग गरेको बैंकको पोखरा चिल्ड्रुगा शाखाकी म्यानेजर सुनिता राणाले जानकारी दिइन् ।

● सन्नराइज बैंकको थप दुई शाखा

सन्नराइज बैंकले सेवा विस्तारका क्रममा सोलुखुन्दुको किन्तामा र रामेछापको शिवालयमा शाखा सञ्चालन गरेको छ । लिकुपिके नगरपालिकाको मेरय डम्बरबहादुर बस्नेतले किन्ता शाखाको तथा गोकुलभाग गाउँपालिकाको मेरय खड्कबहादुर सुनुवारले शिवालय शाखाको उद्घाटन गरेका हुन् । ती क्षेत्रका सर्वसाधारण तथा उद्यमीलाई सबै प्रकारका निषेप तथा कर्जा कारोबार सुविधा, रकम भुक्तानीलगायत सम्पूर्ण बैंकिङ सेवा पुऱ्याउने उद्देश्यले शाखा सञ्चालनमा ल्याएको जनाएको छ ।

कार्यदिशाकै...

अध्यक्ष केपी ओली र पुष्पकमल दाहालबीचमै अविश्वासको वातावरण सिर्जना भएको छ । ओली र दाहाल पक्षका अन्य नेताहरू आफ्ना पक्षको पक्षपोषण गरिरहेका हुनाले पार्टीले संगठनात्मक आकारसम्म लिन सकेको छ । अध्यक्ष केपी ओली पक्षीय नेताहरूले तत्कालिन एमालेले अवलम्बन गर्दै आएको जनताको बहुदलीय जनवादलाई नै पार्टीको कार्यदिशा बनाउनुपर्ने बताइरहेका छन् भने अध्यक्ष दाहालपक्षीय नेताहरू एकताको क्रममा गरिएको संक्रमणकालिन कायदिशा जनताको जनवादका पक्षमा रहेका छन् । नेकपाले १४ महिनासम्मा

पनि पार्टीको दस्तावेज प्रकाशित गरेर जनतामा पुऱ्याउन नसकेको हुनाले अहिले कार्यदिशाको विवाद सतहमा आएको छ । अध्यक्ष ओली पक्षीय नेताको रूपमा चिनिएका रक्षामन्त्री समेत रहेका इश्वर पोखरेलले सर्वजनिक रूपमै जनताको बहुदलीय जनवादको पक्षमा वकालत गरेका हुनाले नेकपामित्र राजनीतिक ध्वनीकरण सुरु भएको छ । पोखरेलले युवा संघको स्थापना दिवसको उपलक्ष्यमा जेठ १ मा सार्वजनिक रूपमै अध्यक्ष दाहालकै उपस्थितिमा जनताको बहुदलीय जनवादको वकालत गरेका थिए । त्यसबेला पोखरेलको अभियानलाई खासै महत्व नदिएपनि गत बुधबार अध्यक्ष ओलीले समेत अर्का अध्यक्ष दाहाललाई जनताको

बहुदलीय जनवादमा जाओ भन्दै त्यसै अनुरूप प्रतिवेदन प्रकाशित गरौ भनेपछि अध्यक्ष दाहाल ओलीसँग भरिकेको दाहाल पक्षीय नेताहरूले बताएका छन् ।

पछिल्लो समयमा अध्यक्ष ओली र दाहालबीच एकले अर्कोलाई शकाको दृष्टिले हेर्न थालिएको हुनाले पार्टी एकीकरण भएर तल्लो तहसम्म नुपुरै नेकपा विभाजित हुन सक्ने सम्भावना बढेर गएको छ । तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी निर्वाचनका लागीमात्र एक भएका हुन् भने कुरालाई नै अहिले बल पुगेको छ । दुवै अध्यक्ष आ आफ्नै अडानमा रहे पार्टी विभाजन हुन सक्ने एक नेताले बताएका छन् ।

कतै अर्को...

फिर्ता लिनु पन्यो त ? युटीस्म्बन्धी केही समस्याहरू भएपनि समस्या समाधान गर्न गरी विधेयक ल्याउनुको बदला परम्परादेखि चल्दै आएको प्राचीन धर्म, संस्कृतिलाई नष्ट गर्न गरी विधेयक ल्याइएको थियो त्यसैले उपत्यकाबासी र बाहिरी जिल्लामा समेत युटी विधेयकको विरोध भएको थियो । युठीयार र दाताङ्गरूले सरकारले युठी हड्डने उद्येश्यले विधेयक ल्याइएको आरोप लगाएका थिए त्यस विषयमा सरकारले युठीयार र दाताङ्गरूले सन्तुष्ट हुने गरी सम्बाद चलाउन सकेन दुई तिहाईको दम्पले आफूहरूले जे गरेपनि जनताले स्वीकार गर्दछन् भन्ने घमण्डले विधेयक ल्याइएको हुनाले विधेयक फिर्ता लिन सरकार बाध्य भएको हो ।

पछिल्लो समयमा केपी ओली नेतृत्वको सरकार आफैं राण्युल्लमा परेको छ । प्रधानमन्त्री केपी ओली आफूले सम्भालेका मन्त्रालय र विभागहरूको सम्बन्धमा सांसदहरूले उठाएका प्रश्नहरूको जवाफ दिन संसदमा समेत गएनन् । राजधानीमै रहेर पनि प्रधानमन्त्री संसदमा उपस्थित नहुनु भनेको सार्वभौमसत्ता सम्पन्न भनिएको संसदको

अपमान हो । प्रधानमन्त्रीले सम्भालेका मन्त्रालय र विभागका बारेमा उठेका प्रश्नहरूको जवाफ अर्थमन्त्रीले दिनु किमार्थ उचित थिएन । संसद सचिवालयले कार्यसूची अधिल्लै दिन प्रकाशित गरेर प्रधानमन्त्रीलाई जानकारी गराएपनि उनी राजधानीमै रहेर संसदमा उपस्थित नहुनु भनेको प्रधानमन्त्रीलाई संसदप्रति विश्वास नहुनु नै हो । बजेटजस्तो महत्वपूर्ण विषयमा प्रधानमन्त्रीले जवाफ नदिनु सार्वभौमसत्ता सम्पन्न भनिएको संसदको अपमान होइन र ? प्रधानमन्त्री ओलीबाट पटक पटक संसदलाई छल्ने काम भएको छ । प्रधानमन्त्री संसदप्रति जवाफदेही हुनुपर्नेमा अहिले त्यस्तो अवस्था देखिएको छैन ।

नेकपाका दुई अध्यक्षमध्येका एक पुष्पकमल दाहालले ओली नेतृत्वको सरकारप्रति असन्तुष्टि जनाउँदै आएका छन् । खास गरेर तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रीय एकता हुँदा आलोपाले प्रधानमन्त्री हुने सहमति भएको उद्घोष दाहालले प्रधानमन्त्री विदेश भ्रमणमा गएका बेला गरेपछि दाहाल प्रति प्रधानमन्त्री ओली रूपै बन्दै गएका छन् । सरकारमा सहभागि भएको उपेन्द्र यादवको समाजवादी पार्टीले समेत सरकार छोड्ने अन्तिम तयारी गरिरहेको अवस्थामा अब सरकारसँग दुई

तिहाईसमेत नहुने भएपनि प्रधानमन्त्री ओली र दाहाल मन्त्रीहरूको हेरफेरमा लागेका छन् । एउटै पार्टी भएपनि तत्कालिन नेकपा एमालेतर्फका तीन जना र माओवादी तर्फका ३ जना मन्त्रीलाई हटाउने र हटाइएको ताउँमा आ आफ्नो पक्षकालाई मन्त्री बनाउने सहमति दुई अध्यक्षबीच भएको छ । पार्टी एकीकरण भएको १३ महिना पुगेपनि भावनात्मक रूपमा पार्टी एकीकरण नभएको र तल्लो तहसम्म एकीकरण नभएकोले अहिले पनि पार्टीले पूर्णता नपाएको हुनाले नेकपामित्रको द्वन्द्वले सडकमै छाताछुल्ला हुने अवस्थामा पुगेको छ । पहिला पनि पार्टीहरूमित्रको द्वन्द्वले गर्दा सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधिको अध्यक्षतामा सरकार निर्माण गरिएको इतिहास साक्षी रहेको बेला पार्टीहरू मित्रको द्वन्द्वले गर्दा अहिले पनि त्यसै नहोला भन्न सकिंदैन । सर्वोच्च अदालतका बहालबाल प्रधानन्यायाधिको अध्यक्षतामा रहेको सरकारले गरेको जिको राम्रो काम दुई तिहाई नजिको सरकारले समेत गर्न नसकेको र प्रमुख प्रतिपक्षी दललगायत अन्य दललाई सत्ताधारी दलले वेवास्ता गर्दै दुई तिहाईको दम्पले अधि बढेको हुनाले कतै फेरी अर्को खिलराज रेम्मी त जन्माइँदैन भन्ने प्रश्न समेत उठेको छ ।

प्रधानमन्त्रीबाटै...

दुरुपयोग हो । सत्तामा रङ्गादा शक्तिको दुरुपयोग गर्नु एक प्रकारको प्रष्टाचार नै हो । हुनतः प्रधानमन्त्रीले आफूले पनि भ्रष्टाचार नगर्न र अरुलाई पनि गर्न नदिने अभियक्ति दिँदै आउनुपर्नेको भएपनि अखियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले प्रत्येक दिन घुस लिदाउँदै सरकारी कर्मचारीहरूलाई पक्राउ गर्दै आएको छ । पछिल्लो समय गुण नियन्त्रण खाद्य व्यवस्था विभागका महानिर्णयका (सहसचिव) सहितका विभागका धेरै कर्मचारीहरू पक्राउ परेको हुनाले प्रधानमन्त्री ओलीको भ्रष्टाचार सम्बन्धी बोलीलाई हावामै उडाइएको छ । प्रधानमन्त्रीले आफूले पनि भ्रष्टाचार नगर्न र अरुलाई पनि भ्रष्टाचार नगर्न नदिने अभियक्ति दिएपछि प्रत्येक सरकारी कार्यालयहरूमा भ्रष्टाचार नगर्ने प्रतिवद्धताका नाराका बोर्डहरू भुपिड्याइएको छ । तर भित्रे भित्रे घुसको लेनदेन हुने गरेको घुस सहित पक्राउ परेका कर्मचारीहरूलाई प्रष्ट भएको छ ।

प्रधानमन्त्री निवासमा पार्टीको काम कारबाही बारे बैठक बस्नु एक प्रकारको भ्रष्टाचार नै हो । पार्टीको सचिवालयको

बैठकलगायत अन्य बैठकमा जनताले तिरेको करबाट खाजा खुवाइने गरेको छ भने त्यस्तो अधिकार प्रधानमन्त्रीले लिन खोजेको आरोपसमेत लगाएको छ । बैठकले आउँदो जेठ २०७७ मा पार्टीको महाधिवेशन गर्न निर्णय समेत गरेको छ । राप्रपाले पृथ्वीनारायण शाहको दिव्य उपदेश, महेन्द्रको राष्ट्रवाद र वीपी कोइरालाको राष्ट्रिय मेलमिलाप नीतिलाई पार्टीको मार्गदर्शनक सिद्धान्तका रूपमा अगिकारा गर्ने निर्णय समेत गरेको छ । पार्टीको बैठकले पार्टी संगठनलाई त्रुस्त दुरुस्त राख्न एकवर्ष अधि नै महाधिवेशन गर्ने निर्णय गर्दै काँगेसले आफ्नो नेता वीपीको कोइरालालाई विसिएपनि वीपीको राष्ट्रिय मेलमिलापलाई राप्रपाले आफ्नो पार्टीको मार्गदर्शन सिद्धान्तको रूपमा रहेको छ ।

विपी...

राप्रपाले वीपीको नाम र विचार अपहरण गर्न सक्दैन । यस सम्बन्धमा राप्रपाले प्राप्तिकरण दिएको छ-वीपीको नाम अपहरण होइन अनुसारण गरेको हो । वीपीको मेलमिलापको नीति राजसंस्था र प्रजातन्त्रको सम्बन्धको व्याख्या मात्र होइन नेपालको स्वतन्त्रता र सार्वभौमिकताका लागि उपयुक्त विचार हो, सर्वकालिक विचार मानेर हामीले मार्गदर्शक बनाएका हों । राप्रपाले तांगेसले वीपीको नाम र विचार अपहरण गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ ।

सरकार...

भन्दै प्रधानसेनापतिलाई बाइपास गरेर सेना परिचालन गर्न अधिकार प्रधानमन्त्रीले लिन खोजेको आरोपसमेत लगाएको छ । बैठकले आउँदो जेठ २०७७ मा पार्टीको महाधिवेशन गर्न निर्णय समेत गरेको छ । राप्रपाले पृथ्वीनारायण शाहको दिव्य उपदेश, महेन्द्रको राष्ट्रवाद र वीपी कोइरालाको राष्ट्रिय मेलमिलापलाई त्रुस्त दुरुस्त राख्न एकवर्ष अधि नै महाधिवेशन गर्ने निर्णय गर्दै काँगेसले आफ्नो नेता वीपीको कोइरालालाई विसिएपनि वीपीको राष्ट्रिय मेलमिलापलाई राप्रपाले आफ्नो पार्टीको मार्गदर्शन सिद्धान्तको रूपमा रहेको छ ।

राप्रपाले वीपीको नाम र विचार अपहरण गर्न सक्दैन । यस सम्बन्धमा राप्रपाले प्राप्तिकरण दिएको छ-वीपीको नाम अपहरण होइन अनुसारण गरेको हो । वीपीको मेलमिलापको नीति राजसंस्था र प्रजातन्त्रको सम्बन्धको व्याख्या मात्र होइन नेपालको स्वतन्त्रता र सार्वभौमिकताका लागि उपयुक्त विचार हो, सर्वकालिक विचार मानेर हामीले मार्गदर्शक बनाएका हों । राप्रपाले तांगेसले वीपीको नाम र विचार अपहरण गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ ।

कालात्याप